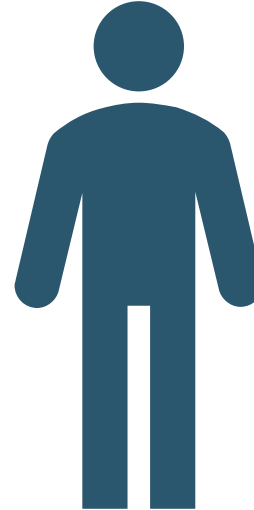

**HÅLLBAR EKONOMI:
OM EFFEKTIV STYRNING OCH
REGELBUNDEN UPPFÖLJNING**

2019-05-11

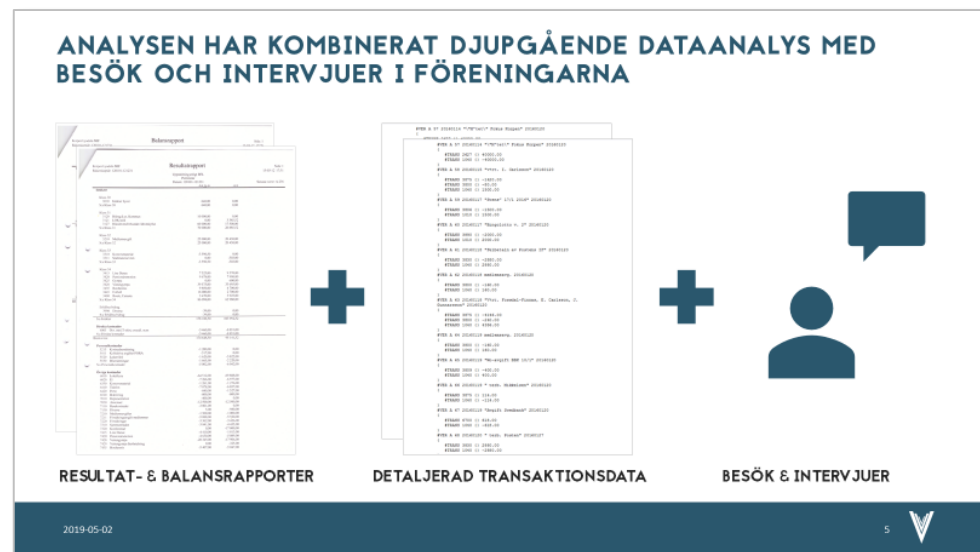
VI BÖRJAR MED ATT VÄRMA UPP LITE

- Hur många tycker att ekonomisk styrning och uppföljning är viktigt för att driva en väl fungerande förening?
- Hur många känner sig exalterade över att prata om ekonomisk styrning och uppföljning?
- Hur många känner att de har full koll på ekonomisk styrning och uppföljning?

STÅ UPP OM DU
HÅLLER MED!

VAD SKA VI PRATA OM IDAG?

För 1,5 år sedan stod vi här och presenterade en analys av några av Korföreningarnas ekonomi för att skapa förståelse för vad som låg till grund för Korföreningarnas ekonomiska situation...

...och idag ska vi ta med oss några av lärdomarna från det – men framför allt titta på hur man framgångsrikt arbetar med sin ekonomi inom den omvärld vi oftast befinner oss i.

VI BÖRJAR REDAN HOS DE GAMLA GREKERNA...

Ekonomi (från klassisk grekiska oikos, "hus" och nomos, "lag") är läran om hushållande med begränsade resurser i ett tillstånd av knapphet.

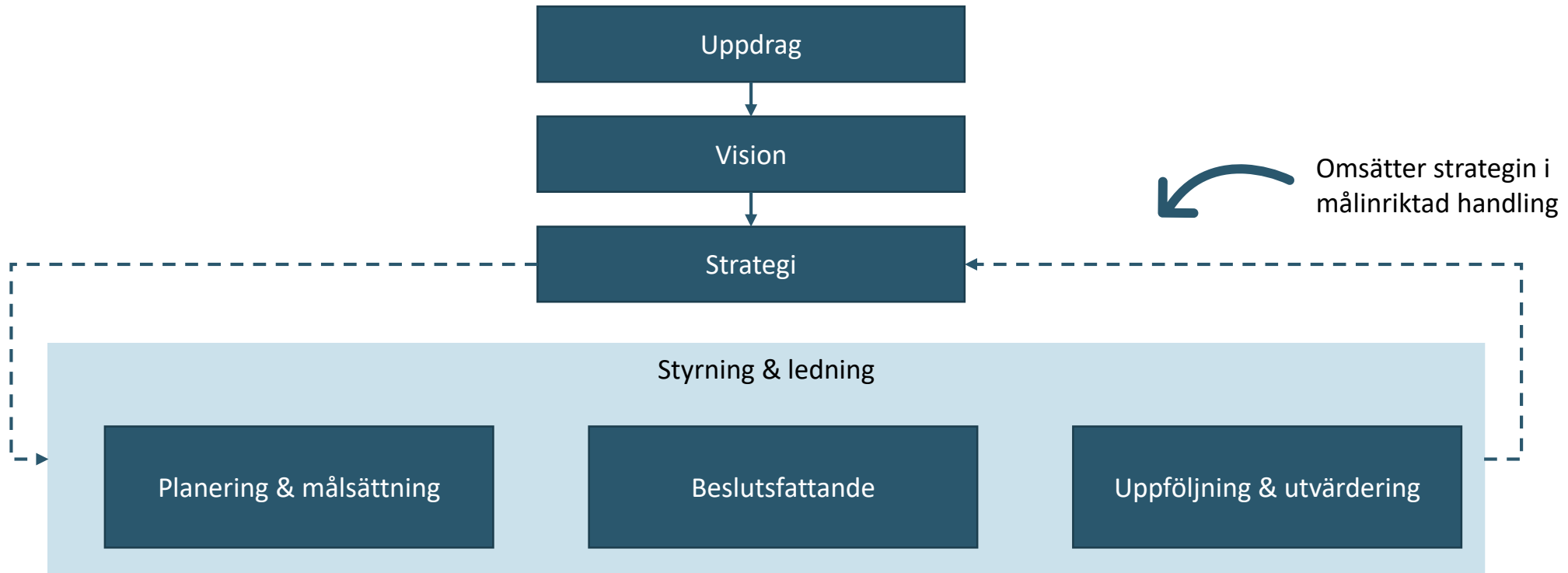

Källa: wikipedia 2019-05-02, <https://sv.wikipedia.org/wiki/Ekonomi>

INTRODUKTION TILL EFFEKTIV STYRNING OCH UPPFÖLJNING

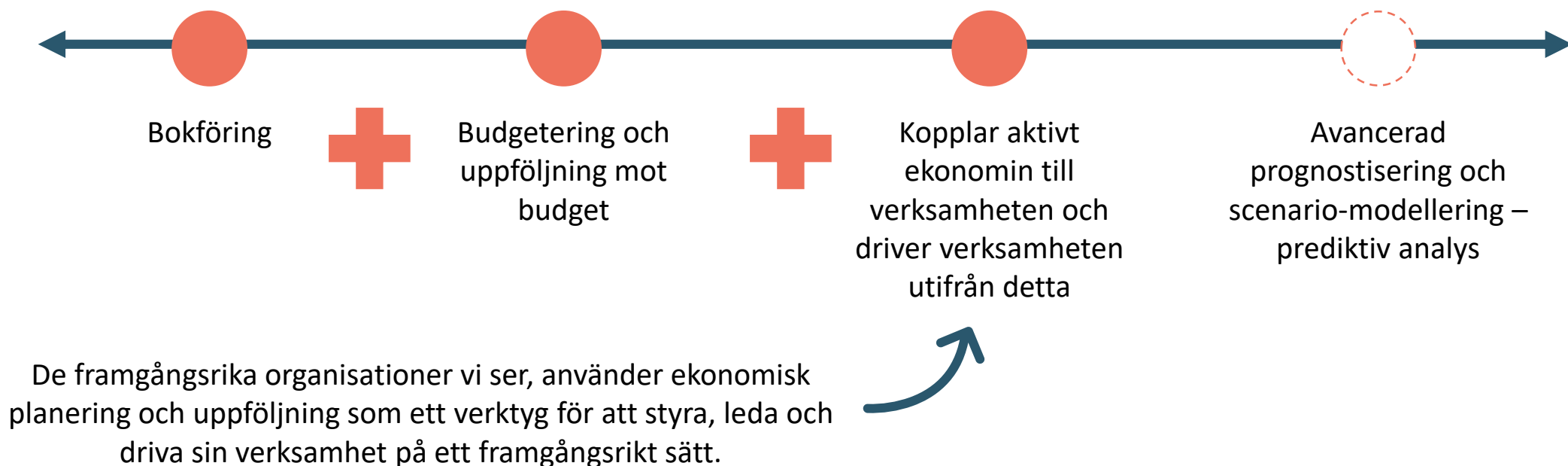
VI BÖRJAR FRÅN GRUNDEN: ALL TYP AV STYRNING SYFTAR TILL ATT OMSÄTTA UPPDRAGET, VISIONEN OCH STRATEGIN I VERKSAMHETEN...

...DÄR STYRNING OCH LEDNING KAN TA OLIKA FORMER

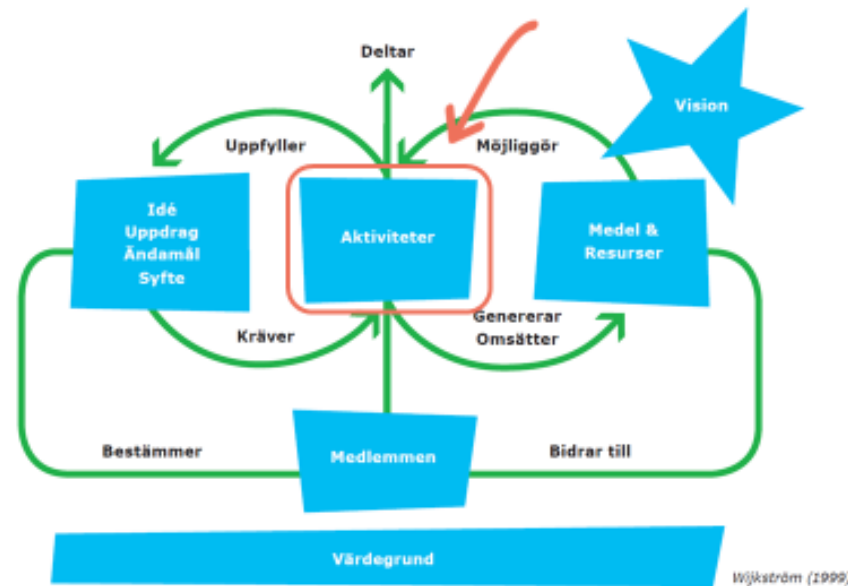
VAD INNEBÄR DÅ EKONOMISK STYRNING OCH UPPFÖLJNING?

I DEN EKONOMISKA ANALYSEN SÅG VI HUR FÖRENINGARNAS EKONOMISKA SITUATION CENTRERAR RUNT SJÄLVA VERKSAMHETEN

DE LÅNGSIKTIGA FÖRÄNDRINGAR SOM BEHÖVS CENTRERAR RUNT HUR MAN EGENTLIGEN SÄTTER FART PÅ 'VERKSAMHETSSNURRAN'

Den centrala frågan är alltså: hur kan vi 'sätta igång' snurran? Hur ökar vi deltagandet i aktiviteterna?

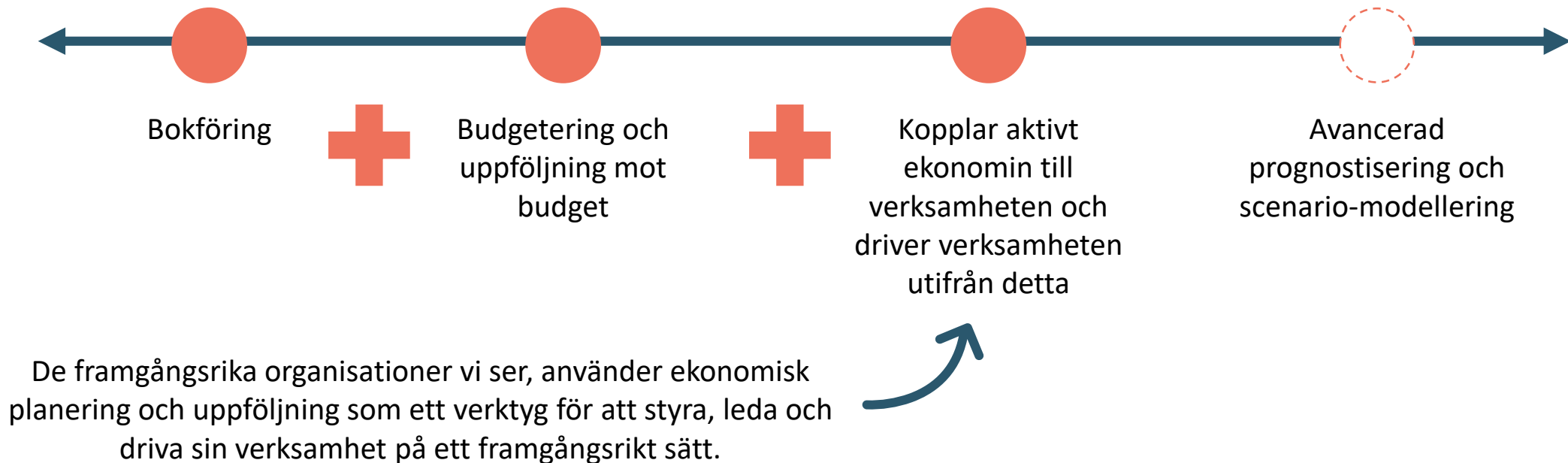
OM DET DÅ ÄR VERKSAMHETEN SOM DRIVER EKONOMIN – VARFÖR ARBETA MED STYRNING OCH UPPFÖLJNING?

- ☐ Skapa ökad **stabilitet** och förutsägbarhet
- ☐ Ett sätt att **förstå** sin verksamhet och bidra till kloka beslut
- ☐ Att ha koll och kontroll på ekonomin ger ett ökat **handlingsutrymme** inom verksamheten

**VI SKA NU TITTA PÅ NÅGRA EXEMPEL PÅ HUR MAN
FRAMGÅNGSRIKT ARBETAR MED EKONOMISK STYRNING
OCH UPPFÖLJNING**

EXEMPLEN BEFINNER SIG PÅ OLIKA STÄLLEN PÅ SKALAN – OCH KOMMER DÄRFÖR VARA OLIKA RELEVANTA BEROENDE PÅ FÖRENING

1.

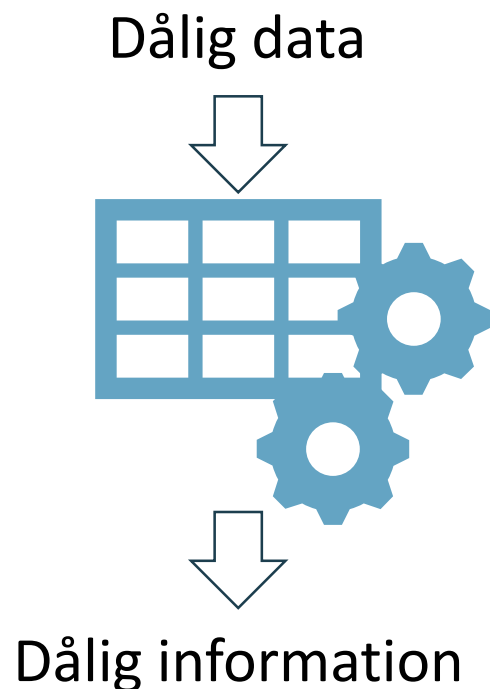
DET BÖRJAR MED DATA!

DET BÖRJAR MED DATA!

1.

Det kan låta grundläggande, men det är viktigt att tänka på att bokföringen inte bara är ett nödvändigt ont, det är också en av dina viktigaste källor till information för att förstå verksamheten.

VAD INNEBÄR DET?

- **Korrekt information:** korrekt transaktionsdata, inkl. datum, kostnads-/intäktsställe, medlemsreferenser etc.
- **Tydlig struktur:** tydliga kontoplaner där man enkelt kan balansera intäkter och kostnader mot varandra för olika aktiviteter. Detta gör det enkelt att ta fram information.
- **Koppling till verksamhet:** koppla ekonomisk data till exempelvis medlemsdata (från KIT) för att få viktig information om verksamheten.
- **Enkelt systemstöd:** ett enkelt ekonomistöd/system gör att du enkelt kan lägga in kostnader och intäkter, men också få ut snabba rapporter.

VAD HAR VI SETT I KORPEN?

- Vissa föreningar hade bra kontoplaner och korrekt data – men använde inte datat
- I vissa föreningar såg vi förvirrande kontoplaner där exempelvis intäkterna för innebandyn inte gick att jämföra mot kostnaderna för innebandyn
- I vissa fall bristfällig information om transaktioner som har lagts in – man visste inte vad de avsåg
- Flera fall där intäkterna från medlemsavgifter inte korresponderade med det totala antalet medlemmar
- I flera fall svårigheter att få ut data från ekonomisystem, vilket försvårar uppföljning

REFLEKTION

1.

Ser vi bokföringen som en viktig källa till information om verksamheten i vår förening? Varför? Varför inte?

2.

BUDGETERING – OCH REGELBUNDEN UPPFÖLJNING MOT BUDGETEN

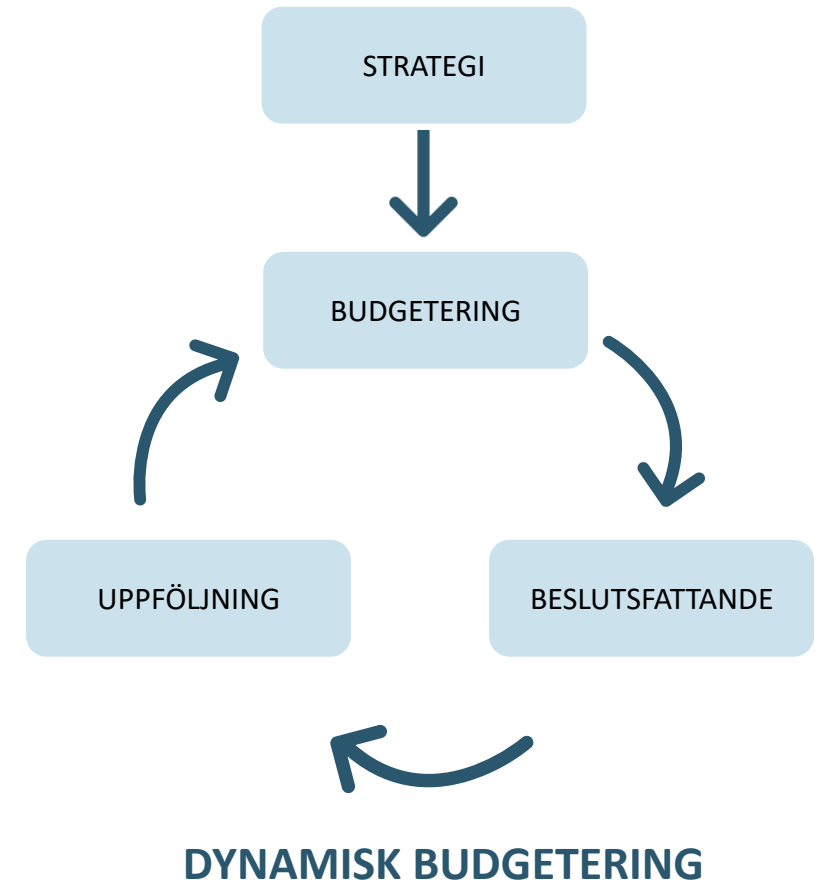
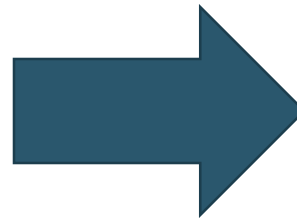
BUDGETERING – OCH REGELBUNDEN UPPFÖLJNING MOT BUDGETEN

2.

Budgeten är viktig – men nästan ännu viktigare är att förstå hur verkligheten svarar upp mot den budget man har gjort. Detta ger utrymme att hantera oförutsedda händelser snabbare och mer effektivt.

STATISK BUDGETERING

VAD SÅG VI I KORPEN?

2.

- De flesta Korpföreningarna arbetade med små marginaler, vilket gör budgetering och resultatuppföljning extra viktigt. Genom kontinuerlig uppföljning kan man tidigt få signaler om avvikelser mot vad man har planerat i verksamheten.
- De flesta föreningarna vi tittade på satte i någon mån en budget, oftast baserat på förra årets resultat eller förra årets budget.
- De flesta föreningarna rapporterade resultaträkningen på varje styrelsemöte, men gjorde ingen kontinuerlig uppföljning mot budgeten. Ofta stämde man bara av mot budgeten vid årsredovisningen.

REFLEKTION

2.

I vilket syfte gör vår förening en budget?

Hur använder vi den?

3.

**KOPPLA DEN EKONOMISKA
UPPFÖLJNINGEN TILL VERKSAMHETEN
OCH VÄGA IN EKONOMISK ANALYS I
VERKSAMHETSBEسلUTEN**

KOPPLA DEN EKONOMISKA UPPFÖLJNINGEN TILL VERKSAMHETEN OCH VÄGA IN EKONOMISK ANALYS I VERKSAMHETSBESLUTEN

3.

VAD INNEBÄR DET?

- ☐ Att förstå vad i verksamheten som driver kostnader och intäkter – och vad resultaten innebär från ett verksamhetsperspektiv
- ☐ Att alla verksamhetsrelaterade beslut också medföljs av en ekonomisk analys
- ☐ Det behöver inte innebära att man fattar besluten utifrån ett ekonomiskt perspektiv – men man fattar medvetna beslut

KOPPLA DEN EKONOMISKA UPPFÖLJNINGEN TILL VERKSAMHETEN OCH VÄGA IN EKONOMISK ANALYS I VERKSAMHETSBESLUTEN

3.

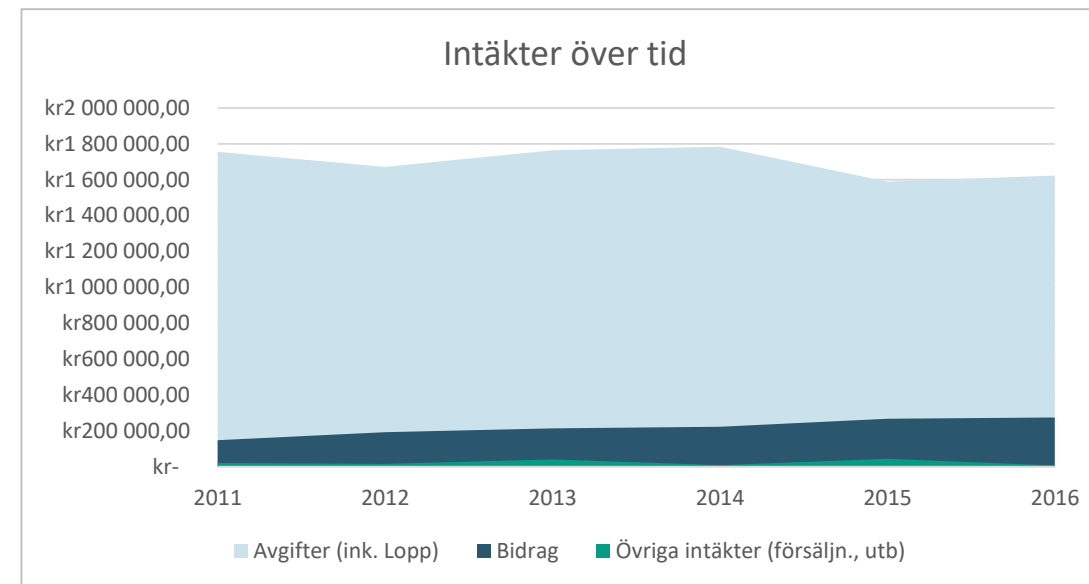
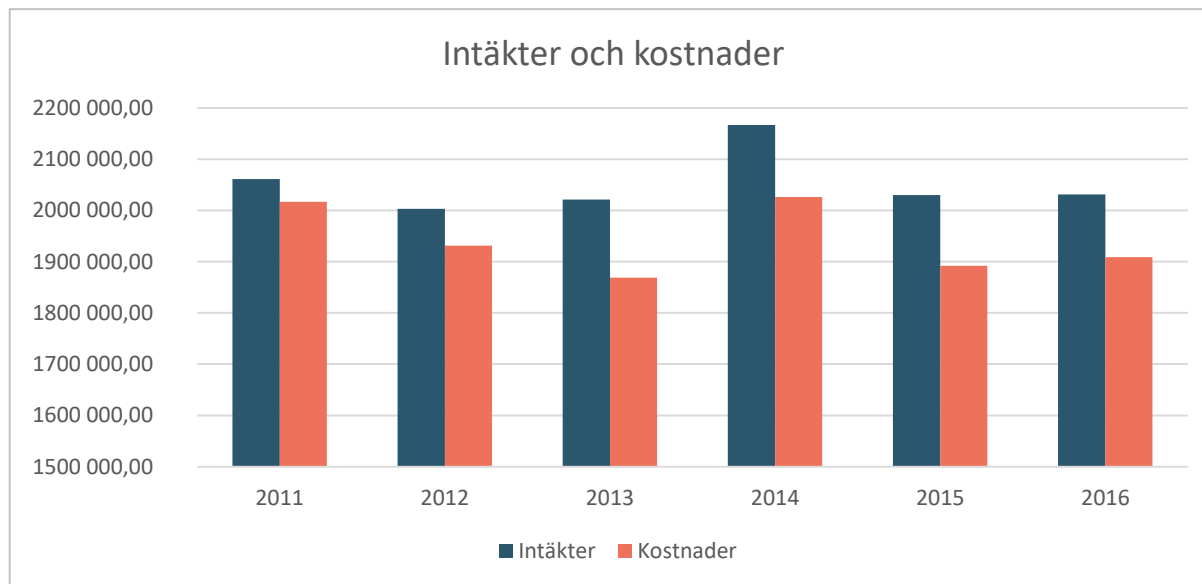

HUR?

- ☐ Bygger på bra data – att enkelt kunna härleda kostnader och intäkter
- ☐ Förenkla analysen genom återkommande nyckeltal som är speciellt viktiga – gärna genom automatiska rapporter
- ☐ Vid behov göra mer djupgående analys

LÅT OSS TITTA PÅ ETT SPECIFIKT EXEMPEL FRÅN EN KORPFÖRENING PÅ VARFÖR DETTA ÄR VIKTIGT

3.

- Kontinuerligt positiva resultat över tid
- Det innebär att intäkterna är större än kostnaderna – allt väl!

Eller?

- Intäkterna från avgifter har minskat (medlems-, deltagar- och startavgifter) över tid
- Den största intäktsökningen kommer från bidragsökningar, och främst från lönebidrag
- Detta innebär att intäkterna från själva verksamheten faktiskt minskar över tid

VAD SÅG VI I KORPEN?

3.

- Flera av föreningarna presenterade resultatrapporter vid varje styrelsemöte, men få kopplade dem tydligt till verksamheten och de beslut som fattades
- Vissa föreningar tittade aktivt på intäkter och kostnader och använde exempelvis prishöjningar för att kompensera för minskade intäkter – men ofta inte mer än så
- En förening arbetade aktivt med KPI:er, till exempel täckningsbidrag för administrativa kostnader
- Förmåga och kapacitet att ta fram underlag och analys begränsades av tillgång till administrativa resurser

Tycker vi som förening att det är viktigt att förstå verksamheten utifrån ett ekonomiskt perspektiv? Varför? Varför inte?

När vi diskuterar frågor på styrelsemöten, hur använder vi ekonomiska underlag för att fatta beslut?

4.

**ETT TAKTISKT FOKUS PÅ ATT ALLTID
ARBETA MED BÅDE KOSTNADER OCH
INTÄKTER – MEN SAMTIDIGT SÄKRA
FRAMTIDEN GENOM STRATEGISKA
INITIATIV**

ETT TAKTISKT FOKUS PÅ ATT ALLTID ARBETA MED BÅDE KOSTNADER OCH INTÄKTER – MEN SAMTIDIGT SÄKRA FRAMTIDEN GENOM STRATEGISKA INITIATIV

4.

ATT SÄKRA EN BALANSERAD
EKONOMI KORTSIKTIGT...

INTÄKTER

Priser

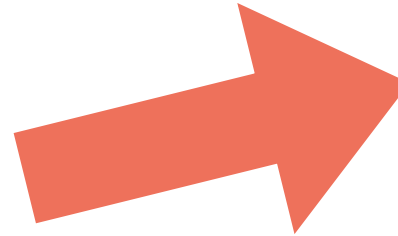

KOSTNADER

Priser

Rätt kostnader

Effektivisera

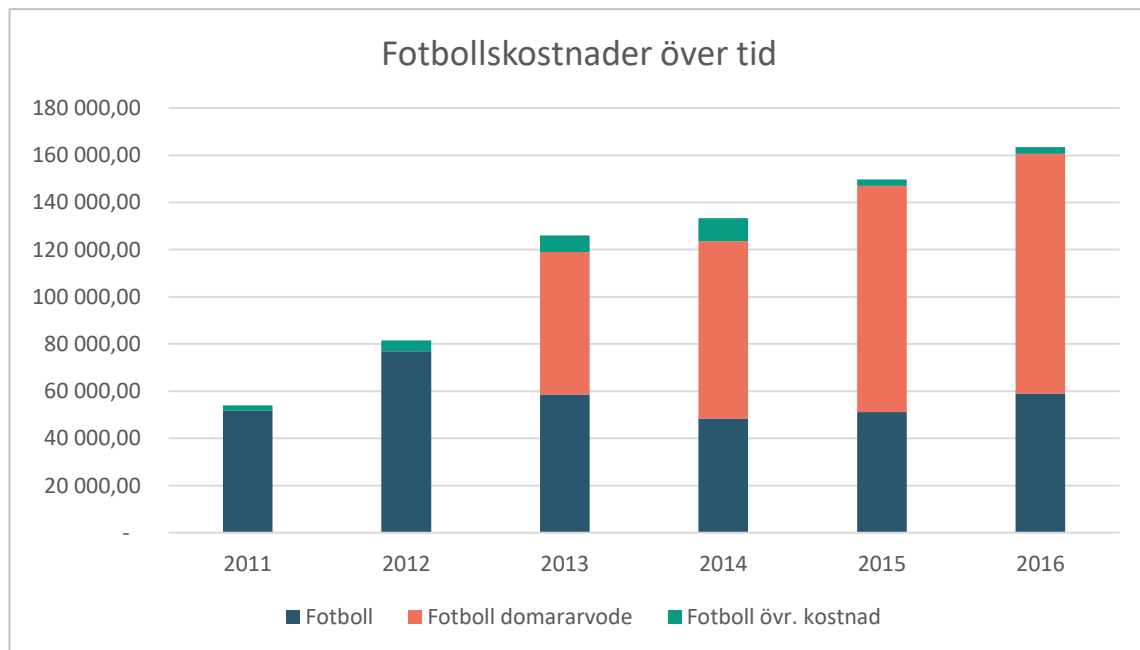

...MEN SAMTIDIGT ARBETA MED
DET LÄNGRE PERSPEKTIVET

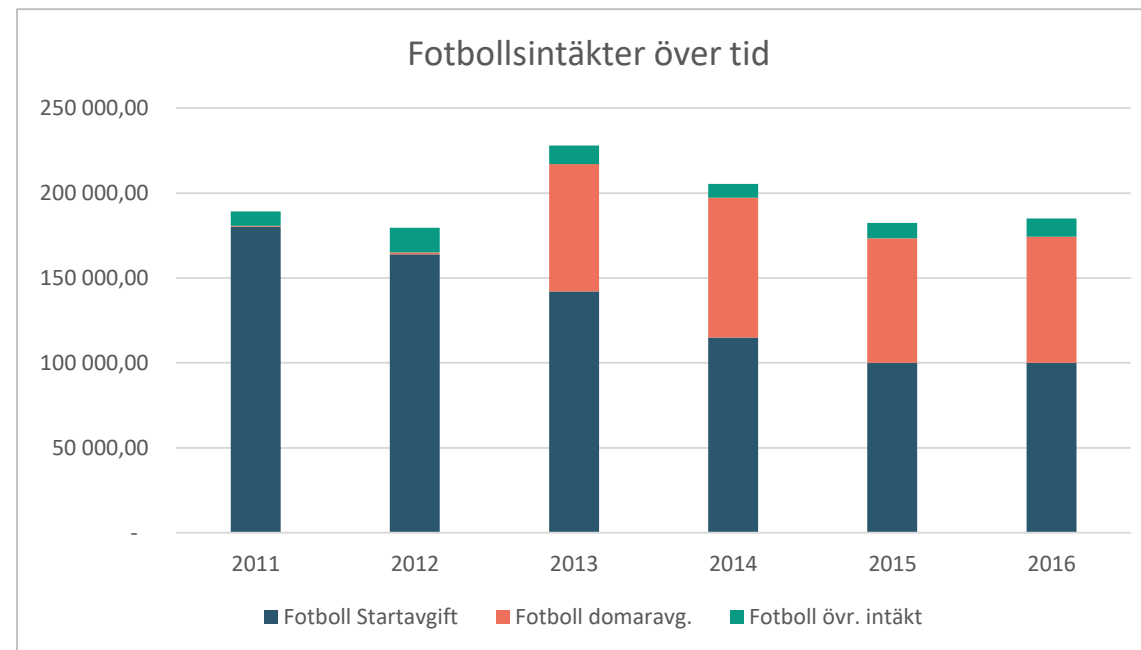
ETT EXEMPEL FRÅN KORPEN

4.

Ett tydligt exempel på hur man taktiskt arbetat med sina kostnader och intäkter var en förening där man såg ökade domarkostnader i fotboll, och därför man kompenserade med ökade avgifter.

Domararvodena har ökat över tid. Detta beror framför allt på att efterfrågan på domare i serierna är hög, och man är villig att betala höga arvoden. För att säkra tillgången till domare har Korföreningen varit tvungen att öka även sina domararvoden.

Samtidigt som kostnaderna har ökat har även deltagandet och de totala startavgifterna minskat. För att kompensera för dessa två trender har man ökat domaravgifterna drastiskt.

VAD SÅG VI I KORPEN?

4.

Det vi också såg i Korpen var:

- De flesta föreningarna har arbetat taktiskt med sina kostnader på ett effektivt sätt, och flera föreningar har även jobbat aktivt med intäktssidan. Detta är viktigt eftersom man ofta har små marginaler att röra sig inom.
- Kunde se ett mönster: där man när man kände sig 'för pressad' började man fokusera mer taktiskt och vågade inte göra mer strategiska satsningar.

Vad har vi för fokus i vår förening? Arbetar vi bara taktiskt med kostnader och intäkter, eller har vi kvar ett strategiskt fokus?

**HUR KAN MAN SOM KORPFÖRENING ARBETA MOT DETTA /
VILKET STÖD BEHÖVS?**

VI SKA NU UTFORSKA VILKEN TYP AV STÖD MAN BEHÖVER SOM FÖRENING FÖR ATT FÖRBÄTTRA SIN EKONOMISKA STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Som vi sa tidigare är ekonomisk styrning och uppföljning ett verktyg för att:

- ☐ Skapa ökad **stabilitet** och förutsägbarhet
- ☐ Ett sätt att **förstå** sin verksamhet och bidra till kloka beslut
- ☐ Att ha koll och kontroll på ekonomin ger ett ökat **handlingsutrymme** inom verksamheten

Det finns alltså en stark motivation till att få så bra ordning som möjligt på sin ekonomiska styrning och uppföljning – det skapar bättre förutsättningar för att göra det som är den naturliga drivkraften, nämligen att erbjuda och genomföra Korp-aktiviteter!

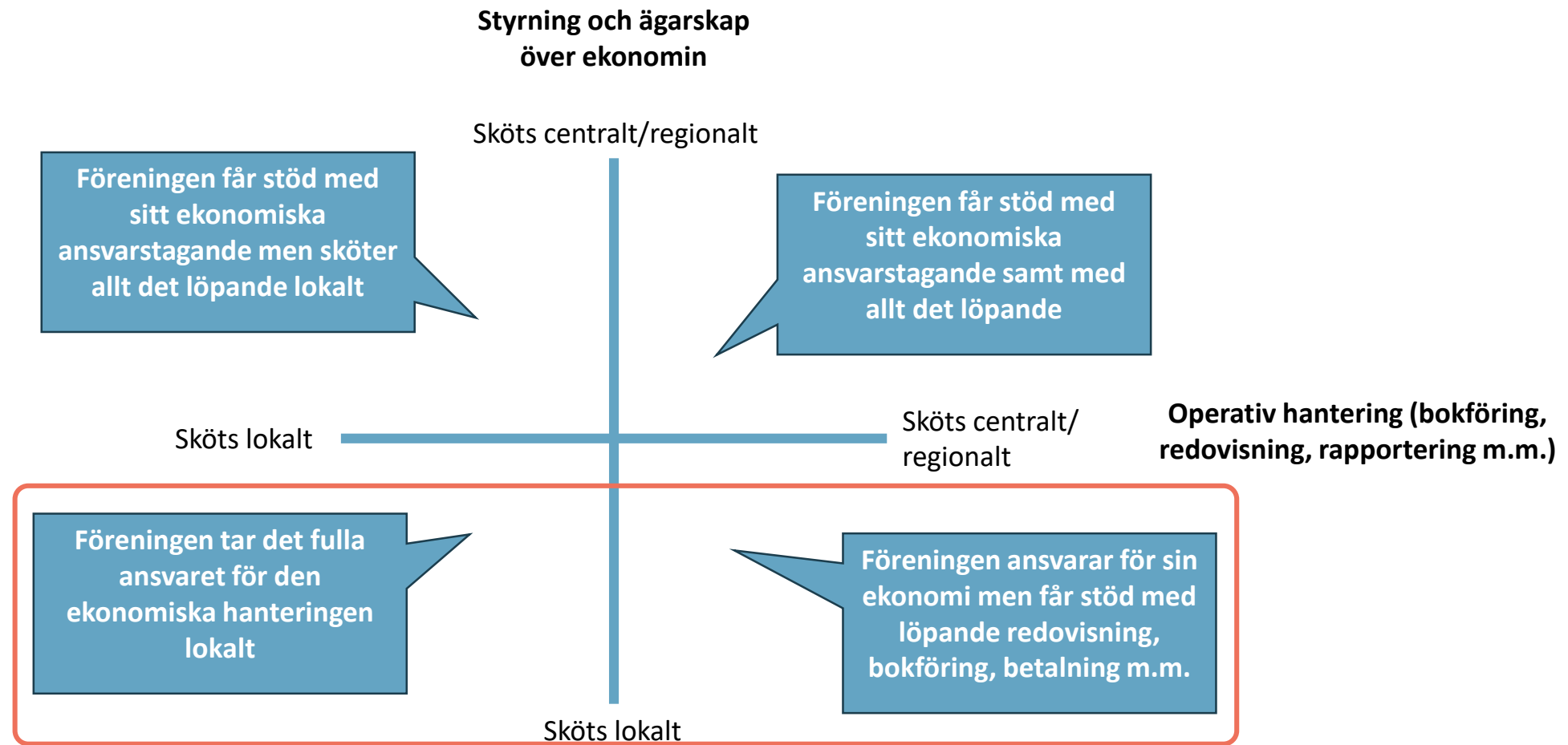
EN FÖRSTA REFLEKTION HANDLAR OM VILKET BEHOV AV STÖD MAN HAR...

...och det kan skilja sig från förening till förening. Genom att placera sin egen Korpförening i den ekonomiska "mognadskurvan" kan man få en indikation på vilka områden som behöver förstärkas. Regeln är att man behöver fylla på med kunskap och arbetsstöd från vänster till höger...

EN ANDRA REFLEKTION KAN HANDLA OM VILKEN TYP AV STÖD SOM PASSAR ENS EGEN FÖRENING BÄST...

...och hur mycket man är beredd på att lita på "någon annan"

Baserat på det vi just gått igenom, samt grundtanken i föreningsmodellen, tror vi att det är viktigt att föreningen själv tar ansvar för sin ekonomi och styrningen.

GENOM ATT KOMBINERA DESSA REFLEKTIONSOMRÅDEN KAN MAN FÅ FRAM EN BILD ÖVER VILKET KONKRET STÖD MAN SÖKER

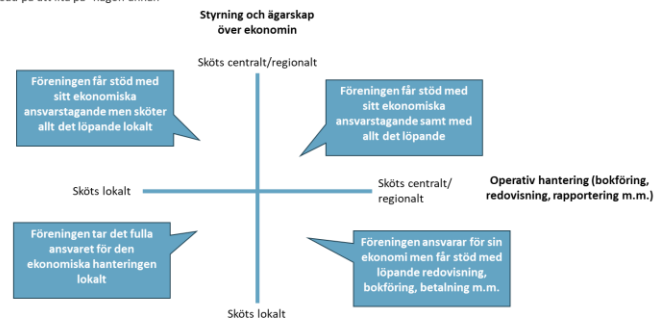
EN FÖRSTA REFLEKTION HANDLAR OM VILKET BEHOV AV STÖD MAN HAR OCH SOM GYNNAR ENS VERKSAMHET...

...och det kan skilja sig från förening till förening. Genom att placera sin egen Korpförening i den ekonomiska "mognadskurvan" kan man få en indikation på vilka områden som behöver förstärkas. Regeln är att man behöver fylla på med kunskap och arbetsstöd från vänster till höger...

EN ANDRA REFLEKTION KAN HANDLA OM VILKEN TYP AV STÖD SOM PASSAR ENS EGEN FÖRENING BÄST...

...och hur mycket man är beredd på att lita på "någon annan"

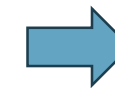
Obs. Illustrativa exempel

"Vi behöver stöd med löpande bokföring men vill inte överlämna ansvar till någon annan"

"Korpen Riks kan bidra med ett baspaket innehållandes en standardiserad kontoplan, en enkel hjälpguide och telefonsupport"

"Vi behöver stöd med löpande bokföring och lämnar gärna uppgiften till någon annan"

"Föreningen i grannkommunen har full koll på sin löpande bokföring och kan ta ansvar för fler föreningar mot en kostnadskompensation"

"Vi behöver stöd med att få ut data för att kunna följa upp på våra nyckeltal"

"KIT har denna information men den går inte idag att få ut. Korpen Riks kan kravställa på leverantören kring detta"

UTIFRÅN DE EXEMPEL VI HAR GÅTT IGENOM IDAG FINNS ETT ANTAL OMRÅDEN SOM KAN VARA VÄRT ATT UTVECKLA OCH SÖKA STÖD INOM

Obs. Illustrativa exempel

'Best practice' upplägg	Kunskap och utbildning	Resursstöd	Systemstöd	Strategiskt stöd
Standardiserade kontoplaner	Utbildning inom bokföring	Gemensamma bokföringsresurser	Vägledning inom systemstöd	Vägledning för strategiska investeringar
Rapportering & nyckeltal	Utbildning inom ekonomistyrning		Delade ekonomisystem	Lån & finansiella investeringar
Prissättning	Personlig coachning för föreningen			
Ekonomiadministrativt uppstartspaket				

För dessa kan man också fundera på VARIFRÅN man bäst kan få stöd (tänk centralt – lokalt), och hur stödet borde finansieras...

**KOM IHÅG ATT KORPEN RIKS FINNS DÄR
FÖR ER FÖRENINGAR - MEN DE BEHÖVER
FÖRSTÅ VILKA BEHOV NI HAR, OCH DET
BEHÖVER NI BERÄTTA FÖR DEM!**

REFLEKTION ATT TA MED ER PÅ FIKAPAUSEN

Var i mognadsgrad finns vår förening – och vilket stöd skulle vi behöva för att öka mognadsgraden?

Hur bör vår förening agera för att söka rätt stöd, och var på centralt-lokalt skalan tror vi att det behöver finnas?

Hur skulle du vilja förändra ekonomiarbetet i din förening nu?

TACK FÖR OSS!

Erika Hector Cooklin
erika.cooklin@vergenta.com
070-942 50 61

Jonas Elofsson
jonas.elifsson@vergenta.com
072-52 32 444